

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ
TIEKIMO GRANDINĖJE DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XIV-409 1, 2, 4, 13, 18 IR 21
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSISKAITYMO
UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422 1, 2, 3, 4, 5, 8 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR SEPTINTOJO SKIRSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ
NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XI-626 12 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys. Įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 1, 2, 4, 13, 18 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – NPPD įstatymo projektas) parengimą paskatino tai, kad Europos Komisijos žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato 2023-08-29 papildomame paklausime Nr. EUP(2022)10330 dėl 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje (toliau – Direktyva) tinkamo perkėlimo į nacionalinę teisės sistemą buvo pateiktos pastabos dėl NPPD įstatymo nuostatų neatitikimo Direktyvos nuostatoms, būtent NPPD įstatymo 1 straipsnio 7 dalies 3 punkte numatytos išimties, kad kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims NPPD įstatymas netaikomas. NPPD įstatymo pakeitimais siūloma atsisakyti minėtos išimties, kuri prieštarauja Direktyvos nuostatoms, taip pat tikslinamos kitos, su Europos Komisijos pastabomis nesusijusios, NPPD įstatymo nuostatos, siekiant jas padaryti aiškesnes bei išvengti dviprasmiško interpretavimo. Patikslinus NPPD įstatymo nuostatas, NPPD įstatymu bus visiškai įgyvendinta Direktyva.

Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 1, 2, 3, 4, 8 straipsnių pakeitimo ir septintojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas (toliau – Atsiskaitymo įstatymo projektas) parengtas siekiant suderinti keičiamo Atsiskaitymo įstatymo nuostatas su NPPD įstatymo projekto nuostatomis.

Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – MPĮNVD įstatymo projektas) parengtas siekiant suderinti NPPD įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje siūlomus keičiamo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies pakeitimus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai.

Įstatymų projektus inicijavo ir parengė Žemės ūkio ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

3.1. NPPD įstatymas

NPPD įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1 punkte šiuo metu nurodyta, kad šis įstatymas taikomas „nesąžiningos prekybos praktikai, nurodytai šio įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse, kai žemės ūkio ir maisto produktus parduoda tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus sudaro nuo 1 euro iki 350 milijonų eurų, ir kai žemės ūkio ir maisto produktus perka pirkėjai, nepriklausomai nuo jų metinės apyvartos per praėjusius finansinius metus dydžio“.

NPPD įstatymo 1 straipsnio 7 dalies 3 punkte šiuo metu įtvirtinta išimtis, kad NPPD įstatymas netaikomas kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims. Europos Komisija pažymėjo, kad tokia išimtis Direktyvoje nenumatyta, todėl minėta išimtis su Direktyvos nuostatomis yra nesuderinama.

NPPD įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje šiuo metu numatyta, kad „Žemės ūkio ir maisto produktai – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai“. Europos Komisija pateikė išaiškinimą, kad geriamasis vanduo bei mineralinis vanduo nėra nurodytas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede, todėl nepatenka į žemės ūkio ir maisto produktų sąvokos apibrėžimą. Europos Komisija taip pat nurodė, kad sprendžiant, ar konkretus gėrimas būtų laikomas žemės ūkio ir maisto produktu, reiktų analizuoti šio produkto sudėtinės dalis, o tai ūkio subjektams užtruktų laiko ir galimai papildomų resursų.

NPPD įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse šiuo metu įtvirtinta atsiskaitymo tvarka (kai numatytas reguliarus tiekimas ir nereguliarus) už:

- 1) greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus;
- 2) kitus žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis;
- 3) kitus žemės ūkio produktus, nepriskirtinus pirmiau išvardytiems atvejams.

Tačiau iš dabartinių nuostatų nėra aišku, kaip skaičiuoti atsiskaitymo terminus, kai už žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis, atsiskaitoma dalimis.

NPPD įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 5 punkte numatyta, kad draudžiama nesąžininga prekybos praktika, kai „pirkėjas perka žemės ūkio ir (ar) maisto produktus nesudaręs su šių produktų tiekėju rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties pagal iš anksto su tiekėju sutartas sąlygas; tai netaikoma tais atvejais, kai pirkimo–pardavimo sutartis yra susijusi su žemės ūkio ir maisto produktais, kuriuos gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), narys turi pristatyti (patiekti) gamintojų organizacijai (kooperatinei bendrovei (kooperatyvui), kurios narys yra tiekėjas, jeigu tos gamintojų organizacijos (kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose arba į tuos įstatus įtrauktose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose yra nuostatų, kurių poveikis panašus į pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų poveikį“. Iš minėtų nuostatų neaišku, kada pirkimo–pardavimo sutartis laikoma susijusia su žemės ūkio ir maisto produktais ir kada minėtų nuostatų poveikis laikomas panašiu į pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų poveikį.

NPPD įstatymo 13 straipsnio 4 dalies 4 punkte šiuo metu nurodyta, kad Agentūra¹ motyvuotu sprendimu atsisako pradėti pažeidimo tyrimą, jeigu „pareiškime nurodytos faktinės aplinkybės yra priskirtinos prie galimų mažareikšmių pažeidimų ir neatitinka Agentūros patvirtintų veiklos administracinių prioritetų, kurie nustatomi taip pat vadovaujantis ir ūkio subjektų veiklos priežiūros rizikos vertinimo principu. Šis principas reiškia, kad Agentūros veiksmai nukreipiami didelės rizikos atvejams šalinti, riziką siejant su žalos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybe ir šios žalos dydžiu bei mastu“. Agentūra informavo, jog praktikoje ši nuostata veikia tik iš dalies, kadangi Agentūra savo patvirtintuose veiklos administraciniuose prioritetuose numatė pažeidimo mažareikšmiškumą. Atsižvelgiant į tai, aptariama nuostata tikslinga.

NPPD įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje numatytuose pažeidimų tyrimo ir bylų nagrinėjimo terminuose yra neišskiriami pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo procesai, todėl NPPD įstatymas turėtų būti papildytas pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo sustabdymo ir nutraukimo pagrindais, kurie būtų analogiški abiem procesams, nes šiuo metu galiojančioje redakcijoje yra įtvirtinti tik bylos nutraukimo pagrindai, kurių gali nepakakti praktikoje. Nagrinėjant bylą, gali būti nustatytos aplinkybės, kurios nenurodytos NPPD įstatymo 18 straipsnio 9 dalies 2 punkte, tačiau dėl kurių byla turėtų būti nutraukiama, taip pat šios aplinkybės gali paaiškėti dar pažeidimo tyrimo metu, todėl NPPD įstatyme turėtų būti įtvirtinta galimybė nutraukti pažeidimo tyrimą nepradėjus bylos nagrinėjimo.

¹ Žemės ūkio agentūra prie Žemės ūkio ministerijos

Agentūra yra susidūrusi su situacija, kuomet gavusi tiekėjo pareiškimą ir nenustačiusi aplinkybių, dėl kurių gali atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą, priėmė sprendimą pažeidimo tyrimą pradėti. Atlikdama pirminius pažeidimo tyrimo veiksmus, gavusi iš pirkėjo finansinius dokumentus ir juos įvertinusi Agentūra nustatė, kad tiekėjas klaidingai interpretavo NPPD įstatyme įtvirtintus atsiskaitymo už žemės ūkio ir maisto produktus terminus ir jo atžvilgiu pirkėjas draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų netaikė. NPPD įstatyme įtvirtinta galimybė nutraukti bylą, tačiau nėra įtvirtinta galimybė nutraukti pažeidimo tyrimą. Minėtu atveju Agentūra privalo užbaigti pažeidimo tyrimą, parengti išvadą, ją išsiųsti proceso šalims, bei išnagrinėti pažeidimo tyrimo bylą ir tik tuomet gali priimti sprendimą dėl pažeidimo tyrimo bylos nutraukimo. Toks teisinis reguliavimas sukuria papildomą administracinę naštą, nes Agentūra turi ribotus išteklius, tačiau pažeidimo tyrimo metu nustačiusi aplinkybes, dėl kurių pažeidimo tyrimas turi būti nutraukiamas, privalo atlikti perteklinius veiksmus, nes NPPD įstatymas nereglementuoja pažeidimo tyrimo nutraukimo.

Praktikoje taip pat gali atsirasti aplinkybių, dėl kurių pažeidimo tyrimas, ar bylos nagrinėjimas turėtų būti sustabdomas ir sustabdomi pažeidimo tyrimui, ar bylos nagrinėjimui skirti terminai, kol bus pašalintos objektyvios kliūtys trukdančios atlikti pažeidimo tyrimą, ar nagrinėti bylą. Agentūra yra susidūrusi su situacija, kai prieš pradedant pažeidimo tyrimą paaiškėjo, kad prieš tą pačią įmonę kitų valstybių priežiūros institucijos atlieka pažeidimo tyrimus ir buvo sprendžiamas klausimas, ar Agentūros ir užsienio valstybių atliekami pažeidimo tyrimai nesidubliuos, nebus pažeidžiamas *non bis in idem* principas ir kuri iš užsienio valstybių priežiūros institucijų turėtų atlikti pažeidimo tyrimą. Taip pat Agentūra yra susidūrusi su situacija, kai prieš pradedant pažeidimo tyrimą buvo gauta informacija iš Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos, kad ūkio subjektas, kurio atžvilgiu Agentūra ketina pradėti pažeidimo tyrimą, gali būti priskiriamas didelę rinkos galią turinčiai mažmeninės prekybos įmonei, kurios priežiūrą atlieka Konkurencijos taryba. Abiem šiais atvejais informacija buvo gauta prieš priimant sprendimus pradėti pažeidimo tyrimus, tačiau jeigu tokia informacija paaiškėtų jau pradėjus tyrimus, Agentūra turėtų susilaikyti nuo tolimesnių veiksmų atlikimo iki šie klausimai būtų išspręsti, todėl atitinkamai sutrumpėtų ir pažeidimo tyrimui, bei bylos nagrinėjimui skirtas terminas. Atsižvelgiant į tai NPPD įstatyme turėtų būti numatyta galimybė esant šioms aplinkybėms sustabdyti pažeidimo tyrimą, ar bylos nagrinėjimą ir turėtų būti sustabdomas terminų, įtvirtintų NPPD įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje skaičiavimas.

Pažeidimo tyrimą, arba bylos nagrinėjimą būtų tikslinga sustabdyti, kai ūkio subjektui yra iškelta bankroto, arba restruktūrizavimo byla. Jeigu įmonė yra bankrutuojanti, turėtų būti galimybė sustabdyti pažeidimo tyrimą, ar bylos nagrinėjimą iki paaiškės, ar įmonė nėra likviduojama. Kitu atveju Agentūra turėdama ribotus išteklius, turėtų juos skirti pažeidimo tyrimui, ar bylos nagrinėjimui atlikti, tačiau likvidavus įmonę visi atlikti veiksmai ir skirti ištekliai būtų beprasmingi, nes net ir nustačius pažeidimus ir skyrus sankcijas jos būtų neįgyvendinamos, nes juridinis asmuo pasibaigtų. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad NPPD įstatymo tikslas apsaugoti tiekėjų interesus, tačiau įmonės bankroto bylos iškėlimo atveju tikėtina, kad įmonė turės išsiskolinimų tiekėjams ir Agentūra atlikusi pažeidimo tyrimą, bei išnagrinėjusi bylą turėtų bankrutuojančiai įmonei skirti baudas, kurias bankrutuojanti įmonė turėtų sumokėti, arba jos būtų išieškomos bendra tvarka. Tokiu atveju gali nukentėti tiekėjų interesai, jeigu bankrutuojanti įmonė neturėtų pakankamai turto skoloms padengti, nes proporcingai paskirtos baudos dydžiui sumažėtų ir tiekėjų atgaunamos sumos. Dėl šios priežasties byla galėtų būti sustabdoma iki paaiškės, ar įmonė yra likviduojama, ar bankroto byla yra nutraukiama. Kitas atvejis kai būtų tikslinga stabdyti pažeidimo tyrimą, ar bylos nagrinėjimą yra įmonės restruktūrizavimo atveju. Juridinio asmens restruktūrizavimo tikslas įveikti juridinio asmens finansinius sunkumus, išsaugoti jo gyvybingumą ir išvengti bankroto, tačiau Agentūra užbaigusi bylą ir nustačiusi pažeidimus turi skirti baudą. Tai gali privesti įmonę prie bankroto bylos iškėlimo, bei pasunkinti tiekėjų šansus atgauti skolas.

Vis dėlto, paaiškęs, kad pažeidimo padarymu įtariamam ūkio subjektui teismas priėmė nutartį nutraukti bankroto bylą arba nutraukti restruktūrizavimo bylą, pažeidimo tyrimas turėtų būti tęsiamas. Nagrinėjamu atveju laikytina, kad toks ūkio subjektas yra pakankamai finansiškai pajėgus, todėl nustačius, kad ūkio subjektas padarė pažeidimą, jam turėtų būti skiriamos sankcijos. Tačiau

pažymėtina, kad NPPD įstatymo 21 straipsnio 9 dalies 5 punkte nurodyta, kad kai pirkėjo finansinė padėtis, nustatoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinta tvarka, yra labai sunki, tai yra laikoma atsakomybę lengvinančia aplinkybe. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės suteikia galimybę mažinti skiriamą baudą.

Atsižvelgiant į tai, NPPD įstatymo 13 straipsnis yra papildytinas pažeidimo tyrimo ir bylos nutraukimo ir sustabdymo pagrindais. Taip pat patikslinama, kad tais atvejais, kai sustabdžius pažeidimo tyrimą arba bylą, paaiškėja, kad nagrinėjamas klausimas priskirtinas Konkurencijos tarybos arba kitos Europos Sąjungos valstybės narės priežiūros institucijos kompetencijai arba pirkėjas yra likviduojamas arba reorganizuojamas ir negalimas teisių ir pareigų perėmimas (kai pirkėjas yra juridinis asmuo), Agentūra priima sprendimą nutraukti pažeidimo tyrimą arba bylą.

NPPD įstatymo 18 straipsnio 9 dalies 2 punkte šiuo metu yra įtvirtinti bylos nutraukimo pagrindai, tačiau į šiuos bylos nutraukimo pagrindus nėra įtraukta atveju, kai pirkėjas yra likviduojamas arba reorganizuojamas ir negalimas teisių ir pareigų perėmimas (kai pirkėjas yra juridinis asmuo), kai pirkėjas miršta (kai pirkėjas yra fizinis asmuo), kai paaiškėja, kad pažeidimą padaręs asmuo yra neveiksnus bei NPPD įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių atveju.

NPPD įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad „už šio įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų taikymą pirkėjui skiriama ne mažesnė kaip dviejų šimtų eurų, tačiau ne didesnė kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos dydžio bauda. Baudos dydis apskaičiuojamas ir skiriamas pirkėjui vadovaujantis šiais etapais: <...>.“ Atsižvelgiant į tai, kad NPPD įstatymo pakeitimo projektu siūloma pakeisti 4 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis, turėtų būti atliekami techniniai pakeitimai, kuriais NPPD įstatymo 21 straipsnio 2 dalis būtų suderinta su 4 straipsnio 1, 2 ir 3 dalimis.

3.2. Atsiskaitymo įstatymas

Atsiskaitymo įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punkte šiuo metu įtvirtinta išimtis, kad Atsiskaitymo įstatymas netaikomas kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) ir mažosios bendrijos sandorių, kai jos perka iš savo narių jų pagamintą žemės ūkio produkciją, atveju. Europos Komisija pažymėjo, kad Direktyvoje nėra nustatyta išimčių kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims. Reaguojant į šį paaiškinimą, siūloma pripažinti netekusiu galios NPPD įstatymo 1 straipsnio 7 dalies 3 punktą. Siekiant suderinti NPPD ir Atsiskaitymo įstatymų nuostatas, būtina pripažinti netekusiu galios ir Atsiskaitymo įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punktą.

Atsiskaitymo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje šiuo metu nustatyta, kad lygiavertis mokėjimo reikalavimo dokumentas – Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatytus privalomus rekvizitus turintis apskaitos dokumentas (išskyrus PVM sąskaitą faktūrą ir sąskaitą faktūrą), kuriame nurodomas reikalavimas sumokėti už patiektą žemės ūkio produkciją.

Atsiskaitymo įstatymo 14 straipsnyje šiuo metu nustatyta, kad kas mėnesį žemės ūkio produkcijos pirkėjai privalo teikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę. Valstybinė mokesčių inspekcija šią informaciją turi teikti ŽŪM, Konkurencijos tarybai ir Agentūrai.

3.3. MPĮNVD įstatymas

Šiuo metu MPĮNVD įstatymo 12 straipsnio 1 ir 3 dalyse duodama nuoroda į NPPD įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalis. Tačiau siekiant suderinti NPPD įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje siūlomus keičiamo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies pakeitimus, turėtų būti keičiamos MPĮNVD įstatymo 12 straipsnio 1 ir 3 dalys, pakoreguojant nurodą į NPPD įstatymo 4 straipsnį.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

4.1. NPPD įstatymas

Dėl NPPD įstatymo projekto 1 straipsnio

Atliekamas techninis NPPD įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1 punkto techninis pakeitimas, jį suderinant su projekte siūlomu 4 straipsnio 1, 2 ir 3 dalies pakeitimu – nurodoma, kad įstatymas taikomas nesąžiningos prekybos praktikai, nurodytai šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje (buvo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse), kai žemės ūkio ir maisto produktus parduoda tiekėjai, kurių metinė apyvarta

per praėjusius finansinius metus sudaro nuo 1 euro iki 350 milijonų eurų, ir kai žemės ūkio ir maisto produktus perka pirkėjai, nepriklausomai nuo jų metinės apyvartos per praėjusius finansinius metus dydžio.

NPPD įstatymo projekto 1 straipsniu siūloma pripažinti netekusiu galios 1 straipsnio 7 dalies 3 punktą, t. y. atsisakyti Direktyvos nuostatoms prieštaraujančios išimties, jog kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims NPPD įstatymas netaikomas.

Dėl NPPD įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalies

NPPD įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalimi siūloma pakeisti šiuo metu galiojančio 2 straipsnio 9 dalį papildant žemės ūkio ir maisto produktų sąvoką – „žemės ūkio ir maisto produktai – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai, **taip pat fasuotas geriamasis vanduo, šaltinio vanduo, natūralus mineralinis vanduo ir kiti nealkoholiniai gėrimai**“.

Vadovaujantis Direktyvoje pateikta žemės ūkio ir maisto produktų sąvokos apibrėžtimi, geriamasis vanduo į šią apibrėžtį nepatenka, tačiau atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog „maistas – kaip apibrėžta 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(EB\) Nr. 178/2002](#), nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (toliau – Reglamentas [\(EB\) Nr. 178/2002](#)), 2 straipsnyje“. 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(EB\) Nr. 178/2002](#), nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, 2 straipsnyje nurodyta, kad „**maistas – tai ir gėrimas, kramtomoji guma ar kuri nors kita medžiaga, įskaitant vandenį, apgalvotai įdėta į maistą jį gaminant, ruošiant ar apdorojant**. Nepažeidžiant Direktyvų [80/778/EEB](#) ir [98/83/EB](#) reikalavimų, maistui priskiriamas vanduo, esantis už Direktyvos [98/83/EB](#) 6 straipsnyje apibrėžtos atitikties vietos“. Atsižvelgiant į tai, pastebėtina, kad vadovaujantis Maisto įstatymo nuostatomis, vanduo bei kiti gėrimai yra laikomi maistu. Dėl šios priežasties manytina, jog NPPD įstatyme vartojama žemės ūkio ir maisto produktų sąvoka taip pat turėtų apimti ir geriamąjį vandenį bei kitus gėrimus, todėl tikslinga šią sąvoką koreguoti.

Pažymėtina, kad Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo, taip pat perkeliančio Direktyvos nuostatas, 1 str. 2 d. įtvirtinta, jog „**maisto prekių ir (arba) gėrimų tiekėjas** (toliau – tiekėjas) – žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, pagal didmeninio pirkimo–pardavimo sutartį parduodantis mažmeninės prekybos įmonei **žemės ūkio bei maisto prekes ir (ar) gėrimus**, skirtus parduoti vartotojui. Ši sąvoka apima ir tokių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojų grupes arba tokių fizinių ar juridinių asmenų grupes, gamintojų organizacijas, tiekėjų organizacijas ir tokių organizacijų asociacijas“.

Be kita ko, paminėtina, kad Latvija, perkeldama Direktyvą, nusprendė praplėsti žemės ūkio ir maisto produktų sąvoką – Latvijos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos draudimo įstatyme (kuris perkelia Direktyvos nuostatas) įtvirtinta, jog „žemės ūkio ir maisto produktai – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai, **taip pat fasuotas geriamasis vanduo, įskaitant mineralinį vandenį, ir kiti nealkoholiniai gėrimai**“.

Pažymėtina, kad siūlomas žemės ūkio ir maisto produktų sąvokos papildymas neįpareigoja ūkio subjektų atlikti papildomų veiksmų, todėl tai nesukels administracinės naštos ūkio subjektams. Priešingai, ūkio subjektams nebekils klausimų ar vanduo, ar kitas konkretus nealkoholinis gėrimas patenka į žemės ūkio ir maisto sąvoką, todėl nebus pagrindo kreiptis į Agentūrą prašant pateikti dėl to išaiškinimą. Dėl šios priežasties siūlomas pakeitimas galėtų prisidėti prie administracinės naštos mažinimo.

Įvertinus Lietuvoje šiuo metu galiojanti teisinį reglamentavimą, siekiant teisinio nuoseklumo bei atsižvelgiant į tai, kas buvo išdėstyta, siūloma pakeisti NPPD įstatymo 2 straipsnio 9 dalį,

nurodant, kad „Žemės ūkio ir maisto produktai – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai, **taip pat fasuotas geriamasis vanduo, šaltinio vanduo, natūralus mineralinis vanduo ir kiti nealkoholiniai gėrimai**“.

Dėl NPPD įstatymo projekto 3 straipsnio

NPPD įstatymo projekto 3 straipsniu siūloma pakeisti 4 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis bei 4 dalies 5 punktą, pirmiausia papildant nuostatomis dėl reguliaraus tiekimo – siūloma nurodyti, kad reguliaraus tiekimo atveju mokėjimo terminų taikymo tikslais sutarti pristatymo laikotarpiai laikomi neviršijančiais kalendorinio mėnesio (kalendorinis mėnuo suprantamas kaip laikotarpis, prasidedantis pirmą mėnesio dieną ir pasibaigiantis paskutinę mėnesio dieną). Šiuo pakeitimu siekiama apsaugoti tiekėjus, kad tais atvejais, kai produkcija yra parduodama reguliariai, atsiskaitymo terminų skaičiavimo pradžia nenusitęstų neapibrėžtam laiko tarpui.

Pažymėtina, kad kalendoriniai mėnesiai yra standartinis laiko vienetas, naudojamas visame pasaulyje, ir lengvai suprantamas visoms suinteresuotoms šalims. Skaičiuojant atsiskaitymo terminus pagal kalendorinį mėnesį, administravimas tampa paprastesnis, nes nereikia įtraukti sudėtingų skaičiavimų ar specialių sąlygų. Tai palengvina planavimą, komunikaciją ir bendradarbiavimą su šalių partneriais bei klientais, kadangi dauguma įmonių ir organizacijų veikia pagal kalendorines dienas, savaites ir mėnesius. Kalendoriniai mėnesiai taip pat palengvina mokėjimo srautų valdymą – tai reiškia, kad įmonės gali lengviau planuoti savo pinigų srautus, atsižvelgdamos į mokėjimus ir pajamas per konkretų kalendorinį mėnesį.

Be kita ko, siūloma aiškiau reglamentuoti, kaip skaičiuoti atsiskaitymo terminus, kai už žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis, atsiskaitoma dalimis. Taip pat atliekami kiti techninio pobūdžio pakeitimai.

NPPD įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalimi siūloma pakeisti NPPD įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 5 punktą aiškiau reglamentuojant kada pirkimo–pardavimo sutartis laikoma susijusia su žemės ūkio ir maisto produktais ir kada minėtų nuostatų poveikis laikomas panašiu į pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų poveikį, t. y., numatyti, kad reikalavimas sudaryti rašytinę pirkimo–pardavimo sutartį netaikomas „tais atvejais, kai žemės ūkio ir maisto produktus, gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), narys turi pristatyti (patiekti) gamintojų organizacijai (kooperatinei bendrovei (kooperatyvui), kurios narys yra tiekėjas, jeigu tos gamintojų organizacijos (kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose įtvirtintos nuostatos, kurios atitinka Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme nustatytas žemės ūkio produkcijos pirkimo-pardavimo sutarties tipines sąlygas“.

Dėl NPPD įstatymo projekto 4 straipsnio

NPPD įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalimi siūloma patikslinti 13 straipsnio 4 dalies 4 punktą, nurodant, kad Agentūra motyvuotu sprendimu atsisako pradėti pažeidimo tyrimą, jeigu „pareiškime nurodytos faktinės aplinkybės yra priskirtinos prie Agentūros patvirtintų galimų mažareikšmių pažeidimų“. Agentūra informavo, jog savo patvirtintuose veiklos administraciniuose prioritetuose numatė pažeidimo mažareikšmiškumą kaip pagrindą atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą, tuo tarpu kiti administraciniai prioritetai praktikoje nenaudojami ir neaktualūs.

Viešojo administravimo įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad „teisės aktų reikalavimų pažeidimai, kurie laikomi mažareikšmiais konkrečiose ūkio subjektų veiklos srityse, ar tokių pažeidimų kriterijai, taip pat šių pažeidimų pašalinimo terminai, nurodomi ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančio subjekto arba aukštesniojo pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimamuose norminiuose administraciniuose aktuose“. Atsižvelgiant į tai, 2024 m. sausio 26 d. Agentūros direktoriaus įsakymu Nr. VĮ-56 „Dėl Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio ministerijos veiklos administracinių prioritetų nustatymo ir draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų pripažinimo mažareikšmiais pažeidimais nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ buvo patvirtintas Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio ministerijos veiklos administracinių prioritetų nustatymo ir draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų pripažinimo mažareikšmiais pažeidimais

nustatymo tvarkos aprašas, kuriame įtvirtintos sąlygos dėl nesąžiningos prekybos praktikos veiksmo pripažinimo mažareikšmiu pažeidimu.

NPPD įstatyme šiuo metu neišskiriama pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo procesų, todėl Įstatymas turėtų būti papildytas pažeidimo tyrimo ir bylos sustabdymo ir nutraukimo pagrindais, kurie būtų analogiškai abiem procesams, nes šiuo metu galiojančioje redakcijoje yra įtvirtinti tik bylos nutraukimo pagrindai, kurių gali nepakakti praktikoje. Atsižvelgiant į tai, NPPD įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalimi siūloma NPPD įstatymo 13 straipsnį papildyti pažeidimo tyrimo sustabdymo pagrindais.

Pažymėtina, kad atliekant pažeidimo tyrimą gali pasitaikyti tokių situacijų, kuomet būtų tikslinga sustabdyti pažeidimo tyrimą ir jo atlikimui skirtų terminų skaičiavimą, nes tam tikri procesiniai veiksmai, nepriklausantys nuo Agentūros, gali užtrukti ilgą laiko tarpą, o jų išsprendimas gali turėti įtakos pažeidimo tyrimui. Taip pat galima susidurti su situacijomis, kai pažeidimo tyrimo atlikimas tampa beprasmiškas, tačiau turi būti tęsiamas, nes NPPD įstatymas nenumato pažeidimo tyrimo nutraukimo pagrindų.

Dėl NPPD įstatymo projekto 5 straipsnio

Tam tikrais atvejais taip pat tikslinga sustabdyti bylą, todėl 5 NPPD įstatymo projekto 5 straipsniu siūloma papildyti 18 straipsnį 8¹ dalimi, numatant bylos sustabdymo pagrindus. Taip pat siūloma papildyti 18 straipsnį 8² dalimi, nurodant, kad „sustabdyti bylą, sustabdomi ir šio įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje nustatyti terminai. Jeigu išnyko šio straipsnio 1 dalyje numatyti bylos sustabdymo pagrindai, byla atnaujinama, išskyrus atvejus, jei atsirado šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nustatyti bylos nutraukimo pagrindai. Atnaujinus bylą, terminų skaičiavimas tęsiamas nuo sustabdymo momento“.

NPPD įstatymo projekto 5 straipsniu taip pat siūloma papildyti 18 straipsnio 9 dalies 2 punktą e, f, g ir h papunkčiais, nurodant, kad Agentūra priima motyvuotą sprendimą nutraukti bylą ir šiais atvejais:

„e) pirkėjas yra likviduojamas arba reorganizuojamas ir negalimas teisių ir pareigų perėmimas (kai pirkėjas yra juridinis asmuo);

f) pirkėjas miršta (kai pirkėjas yra fizinis asmuo);

g) paaiškėja, kad pažeidimą padaręs asmuo yra neveiksnius;

h) paaiškėja šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nurodytos aplinkybės“.

Dėl NPPD įstatymo projekto 6 straipsnio

NPPD įstatymo projekto 6 straipsniu atliekami 21 straipsnio 2 dalies techniniai pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, kad NPPD įstatymo pakeitimo projektu siūloma pakeisti 4 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis, turėtų būti atliekami techniniai pakeitimai, kuriais NPPD 21 straipsnio 2 dalis būtų suderinta su 4 straipsnio 1, 2 ir 3 dalimis.

Dėl NPPD įstatymo projekto 7 straipsnio

NPPD įstatymo projekto 7 straipsniu siūloma nustatyti, kad NPPD įstatymo pataisos įsigaliotų 2024 m. liepos 1 d., kadangi, kaip jau buvo minėta, Europos Komisijos žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato 2023-08-29 papildomame paklausime Nr. EUP(2022)10330 dėl Direktyvos tinkamo perkėlimo į nacionalinę teisės sistemą buvo pateiktos pastabos dėl NPPD įstatymo nuostatų neatitikimo Direktyvos nuostatomis (NPPD įstatymo 1 straipsnio 7 dalies 3 punkte numatytos išimties, kad kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims NPPD įstatymas netaikomas). Atsižvelgiant į tai, NPPD įstatymo pakeitimas, pašalinantis šį prieštaravimą Direktyvos nuostatomis, turėtų būti atliktas kaip įmanoma greičiau. Planuojama, kad NPPD įstatymo pataisos galėtų būti priimtos Seimo pavasario sesijos metu, todėl siūloma numatyti, kad minėtos įstatymo pataisos įsigaliotų 2024 metų liepos 1 d.

Atsižvelgiant į tai, kad Atsiskaitymo ir MPĮNVD įstatymai keičiami siekiant jų nuostatas suderinti su NPPD įstatymo projekto nuostatomis, jų įsigaliojimo datą taip pat siūloma numatyti 2024 m. liepos 1 d. Taip pat siūloma numatyti, kad pažeidimo tyrimai ir bylos, pradėti iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiami šio įstatymo nustatyta tvarka.

Priėmus NPPD įstatymo projektą, Direktyvos nuostatos būtų tinkamai perkeltos į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę.

4.2. Atsiskaitymo įstatymas

Dėl Atsiskaitymo įstatymo projekto 1 straipsnio

Siekiant Atsiskaitymo įstatymo nuostatas suderinti su NPPD įstatymo projekto nuostatomis siūloma pripažinti netekusiu galios Atsiskaitymo įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punktą dėl kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) ir mažosios bendrijos sandorių, kai jos perka iš savo narių jų pagamintą žemės ūkio produkciją.

Dėl Atsiskaitymo įstatymo projekto 2 straipsnio

Atsižvelgiant į tai, jog 2021 m. lapkričio 23 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 pakeitimo įstatymu Nr. XIV-680 Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo pavadinimas buvo pakeistas į Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymą, keičiama Atsiskaitymo įstatymo 2 straipsnio 3 dalis, tikslinant joje daromą nuorodą į minėtą įstatymą.

Dėl Atsiskaitymo įstatymo projekto 3 straipsnio

Atsižvelgiant į tai, kad Atsiskaitymo įstatymas bus taikomas kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) ir mažosios bendrijos sandoriams, kai jos perka iš savo narių jų pagamintą žemės ūkio produkciją, siūloma Atsiskaitymo įstatymo 3 straipsnyje, kuris reglamentuoja rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties sudarymą, nustatyti išimtį pirkimo–pardavimo sutartims, sudaromoms tarp gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), ir tos gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), nario – ft. y. numatyti, kad „ši nuostata netaikoma tais atvejais, kai žemės ūkio produkcijos pirkimo-pardavimo sutartis sudaryta dėl žemės ūkio produkcijos, kurią gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), narys turi pristatyti (patiekti) gamintojų organizacijai (kooperatinei bendrovei (kooperatyvui), kurios narys yra pardavėjas, jeigu tos gamintojų organizacijos (kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose arba pagal juos priimtoje taisyklėse ir sprendimuose įtvirtintos nuostatos, kurios atitinka šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytas žemės ūkio produkcijos pirkimo-pardavimo sutarties tipines sąlygas“.

Šiuo pakeitimu siekiama apginti gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), narių interesus, tačiau nesukurti papildomos administracinės naštos tuo atveju, jeigu gamintojų organizacijos (kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose, priimtoje taisyklėse ir sprendimuose jau yra nuostatų, kurios atitinka Atsiskaitymo įstatymo 4 straipsnyje nurodytas žemės ūkio produkcijos pirkimo-pardavimo sutarties tipines sąlygas. Šiuo pakeitimu taip pat siekiama suvienodinti Atsiskaitymo įstatymo ir NPPD įstatymo nuostatas.

Dėl Atsiskaitymo įstatymo projekto 4 straipsnio

Derinant Atsiskaitymo įstatymo ir NPPD įstatymo nuostatas ir siekiant didesnio aiškumo, siūloma papildyti Atsiskaitymo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą nustatant, kad žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje turi būti nurodyta tiekimo laikotarpio trukmė, jeigu žemės ūkio produkcija tiekama reguliariai. Taip pat papildomai įtvirtinama, kad sutartyje turi būti nurodyta, koks produkcijos tiekimas (reguliarus ar nereguliarus) bus vykdomas, kadangi nuo tiekimo pobūdžio priklauso atsiskaitymo už parduotą žemės ūkio produkciją termino apskaičiavimas.

Dėl Atsiskaitymo įstatymo projekto 5 straipsnio

Derinant Atsiskaitymo įstatymo ir NPPD įstatymo nuostatas, susijusias su atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją terminų skaičiavimu, siūloma Atsiskaitymo įstatymo 5 straipsnį papildyti nauja 4 dalimi, kurioje daroma nuoroda į NPPD įstatymo 4 straipsnį.

Dėl Atsiskaitymo įstatymo projekto 6 straipsnio

Derinant Atsiskaitymo įstatymo ir NPPD įstatymo nuostatas ir siekiant didesnio aiškumo, siūloma papildyti Atsiskaitymo įstatymo 8 straipsnio 2 dalį nustatant reguliariai parduodamos žemės ūkio produkcijos tiekimo laikotarpio trukmę – ne ilgiau kaip kalendorinis mėnuo (kalendorinis mėnuo suprantamas kaip laikotarpis prasidedantis pirmą mėnesio dieną ir pasibaigiantis paskutine mėnesio dieną). Šiuo pakeitimu siekiama aiškiau reglamentuoti, kaip apskaičiuojamas atsiskaitymo terminas ir mokėtina pinigų suma tuo atveju, kai produkcija parduodama reguliariai.

Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo pavadinimas buvo pakeistas į Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymą, keičiama Atsiskaitymo įstatymo 8 straipsnio 3 dalis, tikslinant joje daromą nuorodą į minėtą įstatymą.

Dėl Atsiskaitymo įstatymo projekto 7 straipsnio

Siekiant sumažinti administracinę naštą ūkio subjektams, siūloma atsisakyti privalomo informacijos apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę teikimo VMI. Atsižvelgiant į tai, siūloma Atsiskaitymo įstatymo 7 skirsnį pripažinti netekusiu galios, kadangi Agentūra, vadovaudamasi NPPD įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, atlieka pirkėjų, išskyrus didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių, veiklos patikrinimus dėl NPPD reikalavimų laikymosi. Tokiu būdu išlieka žemės ūkio produkcijos pirkėjų kontrolė, kuri šiuo metu atliekama pagal Agentūros patvirtintas procedūras.

4.3. MPĮNVD įstatymas

Siekiant suderinti NPPD įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje siūlomus keičiamo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies pakeitimus, siūloma keisti MPĮNVD įstatymo 12 straipsnio 1 ir 3 dalis, pakoreguojant nurodą į NPPD įstatymo 4 straipsnį.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Įstatymų projektuose siūlomo teisinio reguliavimo teigiamos pasekmės aptartos šio aiškinamojo rašto 4 punkte. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimti įstatymai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Galima priimtų įstatymų įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymų pakeitimai turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Siūlomi įstatymų patikslinimai padės užtikrinti sklandesnį žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės veikimą.

8. Įstatymų projektų atitiktis strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant įstatymų projektuose siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios kitų galiojančių įstatymų nereikės.

10. Įstatymų projektų atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektuose pateikiamas sąvokų pakeitimas įvertintas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Įstatymų projektų atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas. NPPD įstatymo projektu įgyvendinamos Direktyvos nuostatos.

12. Įstatymų įgyvendinimui reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai.

Įstatymų įgyvendinimui nereikės įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

Įstatymų projektų nuostatų įgyvendinimas papildomų valstybės biudžeto lėšų nepareikalaus.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Specialistų vertinimas negautas.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra „atsiskaitymas už žemės ūkio produkciją“, „nesąžininga prekybos praktika“, „priežiūros institucija“, „pardavėjas“, „pirkėjas“, „tiekėjas“, „žemės ūkio produkcija“, „žemės ūkio ir maisto produktai“, „žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinė“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.